

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 6Cdo/156/2024                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 8212211000                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 30.09.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Dušan Čimo                |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:8212211000.4 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalujúceho Mesta Bardejov, Bardejov, Radničné námestie 16, IČO: 00 321 842, zastúpeného splnomocnenkyňou ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Kerecman spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice, Rázusova 1, IČO: 36 588 725, proti žalovaným 1/ SIBERIA s.r.o., Prešov, Tkáčska 6507/2, IČO: 36 479 802 a 2/ právnenému nástupcovi BERNAU CORPORATION LTD, Mallow Street 9, Londýn, Spojené kráľovstvo, EC1Y8RQ, registrovanej pod č. 11658199, žalovaným zastúpeným JUDr. Zuzanou Burdovou, advokátkou, Prešov, Völgogradská 13, o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom a iné, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 5C/213/2012, o dovolaní žalujúceho proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. decembra 2018 sp. zn. 7Co/107/2018, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 17. decembra 2018 sp. zn. 7Co/107/2018 v potvrdzujúcom výroku vo veci samej, týkajúcom sa zamietnutia žaloby o určenie nezaťaženia nehnuteľností záložným právom podľa záložnej zmluvy a uloženie povinnosti zdržať sa uspokojenia pohľadávky zo zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov výkonom záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam a v časti trov konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. januára 2018 č. k. 5C/213/2012-704 zamietol žalobu žalujúceho. Tá pôvodne smerovala proti trom žalovaným, a to žalovanej 1/ totožnej s tou dnešnou; dnes už neexistujúcej obchodnej spoločnosti Liptovská dražobná a realitná, s.r.o., Ružomberok, Dončova 1451/21, IČO: 43 848 311 ako žalovanej 2/ s hmotnoprávnym statusom dražobníka (vo vzťahu, ku ktorej Najvyšší súd Slovenskej republiky - ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“ - uznesením z 30. marca 2023 zastavil dovolacie konanie pre jej zánik bez právneho nástupcu v dôsledku jej výmazu z obchodného registra dňom 8. apríla 2021 po zrušení a likvidácii takejto spoločnosti, tu porovnaj zápis vo vložke č. 19777/L oddielu Sro obchodného registra Okresného súdu Žilina) a napokon proti C.I.B.C. (CORPORATE INTERNATIONAL BUREAU OF COMMERCE) INVESTMENT LTD, so sídlom 25 Michalakopoulou Street, 3rd floor, Office 303, Nikózia-1075, Cyprus, registrovanej pod č. HE 278121, tejto v hmotnoprávnom postavení nadobúdateľky pohľadávky zabezpečenej záložným právom na základe zmluvy o postúpení pohľadávky

so žalovanou 1/ a inak právnej predchodkyni ostatnej známej žalovanej 2/.

2. Šlo tu o žalobu, ktorou (po pripustení zmeny žaloby zo 14. augusta 2013 uznesením súdu prvej inštancie zo 16. augusta 2013 č. k. 5C/213/2012-180 v spojení s opravným uznesením rovnakého súdu z 2. septembra 2013 č. k. 5C/213/2012-215 a uznesením Krajského súdu v Prešove - ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“ - z 25. februára 2014 sp. zn. 21Co/199/2013) sa žalujúce domáhalo I. uloženia žalovanej 1/ povinnosti zdržať sa uspokojenia pohľadávky zo Zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov uzatvorenej 27. mája 1997 medzi Miroslav Sobol' - SaS Slovensko, Košice, Krmanova 10, IČO: 10 690 450 ako veriteľom a INKA, spoločnosť s ručením obmedzeným, Bardejov, Radničné námestie 15, IČO: 31 735 517 (ďalej tiež len „spoločnosť INKA“) ako dlžníkom (ďalej tiež len „zmluva o poskytnutí peňažných prostriedkov“) prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (správne „nehnuteľnostiam“ - pozn. najvyššieho súdu) zapísanej (-ým) na LV č. XXXX pre obec, katastrálne územie aj okres T. ako stredisko obchodu súp. č. XXXX na parc. č. XXXX/XX a pozemky parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 2889 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1315 m<sup>2</sup>, parc. č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 992 m<sup>2</sup> a parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 568 m<sup>2</sup> (ďalej tiež len „predmetné nehnuteľnosti“) alebo výkonom záložného práva zriadeného na základe zmluvy o zriadení záložného práva uzatvorenej 27. mája 1997 (ďalej tiež len „záložná zmluva“) medzi rovnakými osobami (prvou v postavení záložného veriteľa a druhou v postavení záložcu) k predmetným nehnuteľnostiam; II. určenia, že predmetné nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom zriadeným na základe záložnej zmluvy (ktorej vklad bol povolený Správou katastra Bardejov pod V 1240/97); III. uloženia žalovaným 1/ a 2/ povinnosti zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva žalujúceho k predmetným nehnuteľnostiam ich predajom na dobrovoľnej dražbe; IV. určenia, že právo žalovanej 1/ na uspokojenie pohľadávky zo zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov predajom predmetných nehnuteľností ako zálohu na základe záložnej zmluvy neexistuje; V. určenia, že zmluva o vykonaní dražby predmetných nehnuteľností ako zálohu na základe záložnej zmluvy uzavretá medzi žalovanými 1/ a 2/ (prvou ako záložným veriteľom a druhou ako dražobníkom) je neplatná; VI. určenia, že právo žalovanej 3/ na uspokojenie pohľadávky zo zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov predajom predmetných nehnuteľností ako zálohu na základe záložnej zmluvy na dobrovoľnej dražbe neexistuje a VII. uloženia žalovanej 3/ povinnosti zdržať sa uspokojenia pohľadávky zo zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov výkonom záložného práva zriadeného na základe záložnej zmluvy k predmetným nehnuteľnostiam.

3. Žalovaným priznal voči žalujúcemu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a okrem toho tiež zrušil neodkladné opatrenie nariadené jeho uznesením (súdu prvej inštancie) z 21. septembra 2012 č. k. 7C/54/2012-64 v spojení s uznesením odvolacieho súdu z 29. novembra 2012 sp. zn. 2Co/122/2012.

4. Takéto svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil, pokiaľ šlo o vec samu, právne ust. § 100 ods. 2, §§ 101, 126 a 151a a § 879e ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „OZ“); § 261 ods. 1, § 269 ods. 2, § 299, § 402 a § 408 ods. 1 Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „ObZ“, prvých troch z nich inak v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov a záložnej zmluvy) a § 20 ods. 7 zákona č. 328/1991 Zb. a vyrovnaní. Vecne mal za to, že medzi stranami neboli spornými okolnosťami vyhlásenia konkurzu na majetok oboch zmluvných strán zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov aj záložnej zmluvy, ako ani to, že žalujúce potom, čo odstúpilo od kúpnej zmluvy z 26. novembra 1996, ktorou predmetné nehnuteľnosti predalo spoločnosti INKA, sa stalo opätovne vlastníkom predmetných nehnuteľností (ktorý status ale nič nemenil na existencii záložného práva k nim, ako to vyplývalo z rozsudkov nižších súdov z iných nimi vedených konaní) a bolo tak vecne (aktívne) legitimované na domáhanie sa ochrany vlastníckou žalobou. Podobne žalovaným 1/ a 2/ (z ktorých prvá nadobudla pohľadávku pôvodného záložného veriteľa sledom viacerých v odôvodnení rozsudku priblížených postúpení pohľadávky a bola i navrhovateľkou dobrovoľnej dražby) v čase podania žaloby nechýbala legitimácia pasívna (lebo boli osobami ohrozujúcimi vlastnícke právo žalujúceho), toto sa však zmenilo upustením žalovanou 2/ od vykonávania dobrovoľnej dražby po nariadení predbežného opatrenia a ďalším postúpením pohľadávky na žalovanú

3/, po ktorých žalovaní 1/ a 2/ prestali vlastnícke právo žalujúceho natrvalo ohrozovať a žalobu voči nim (v časti požiadaviek I., III. a IV. uvedených pod 2. zhora) bolo treba z tohto dôvodu (pre nedostatok vecnej tzv. pasívnej legitímácie) zamietnuť. V časti určenia neplatnosti zmluvy žalovaných 1/ a 2/ o vykonaní dražby (požiadavka V.) žalujúce podľa súdu prvej inštancie nepreukázalo naliehavý právny záujem na požadovanom určení [v čase rozhodovania podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku - zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a dnes už i viacerých neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“], keď (nad rámec viac-menej teoretickoprávneho exkurzu na túto tému) najmä neozrejmi, ako by mohlo toto určenie zlepšiť jeho právne postavenie potom, čo nastali skutočnosti spôsobujúce stratu pasívnej legitímácie žalovaných, o ktorých je tu reč. Takýto záver bol namieste aj v prípade požadovaného určenia neexistencie práva žalovanej 3/ na predaj zálohu na dobrovoľnej dražbe (požiadavka VI.), tu preto, že žalovaná 3/ sa predaja takýmto spôsobom nedomáhala a inú požiadavku na určenie neexistencie jej práva speňažiť záloh priamym predajom žalujúce súčasťou žaloby neurobilo. Vecné posudzovanie opodstatnenosti argumentácie žalujúceho založenej na premlčaní výkonu záložného práva, na nemožnosti jeho výkonu postupom podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, na rozpore výkonu záložného práva speňažením zálohu s dobrými mravmi a na absolútnej neplatnosti ustanovenia čl. VII záložnej zmluvy „upravujúceho“ uspokojenie záložného veriteľa tak podľa súdu prvej inštancie prichádzalo do úvahy len u požadovaného určenia nezaťaženia predmetných nehnuteľností záložným právom a zdržania sa žalovanou 3/ výkonu záložného práva (požiadavky II. a VII. zo žaloby). Z tých u určenia bolo treba súhlasiť so žalujúcim, že toto má na požadovanom určení naliehavý právny záujem, daný rozdielnosťou jeho právneho postavenia v prípade zaťaženia predmetných nehnuteľností záložným právom a pri nedostatku takéhoto zaťaženia, žaloba však napriek tomu v tejto časti ani v časti zdržiavacej požiadavky nebola dôvodná. Napriek nutnosti nazerania na pôvodné záväzkové vzťahy strán zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov aj záložnej zmluvy ako na obchodné záväzkové vzťahy riadiace sa primárne úpravou v ObZ (vrátane premlčania pohľadávky na zaplatenie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o ich poskytnutí) totiž premlčanie záložného práva upravené len v OZ muselo sa spravovať týmto zákonom, nemohlo k nemu dôjsť pred premlčaním zabezpečenej pohľadávky a pretože tá premlčaná nebola (keď ešte počas pôvodnej premlčacej doby došlo najskôr k uznaniu dlhu spoločnosťou INKA v rámci notárskej zápisnice a následne k riadnemu prihláseniu aj k uznaniu prihlásenej pohľadávky v konkurznom konaní, ktoré má rovnaké účinky ako uplatnenie práva na súde), nepremlčalo sa ani záložné právo. Uplatniť sa preto nemohlo ani žalujúcim uvádzané absolútne obmedzenie premlčacej doby na 10 rokov podľa § 408 ObZ preto, že premlčanie záložného práva pred premlčaním zabezpečenej pohľadávky vylučuje úprava v OZ, ako aj pre nemožnosť uplatnenia námietky premlčania v konaní začatom pred uplynutím takejto lehoty (doby). Argumentácia nemožnosťou postupu podľa zákona o dobrovoľných dražbách bola za stavu iného postupu žalovanej 3/ bez právneho významu, v obchodných záväzkových vzťahoch bolo treba namiesto žalujúcim uvádzaného korektívu dobrých mravov (§ 3 ods. 1 OZ) použiť iný korektív zásad poctivého obchodného styku (§ 265 ObZ) a o rozpor s takýmito zásadami tu nemohlo ísť pre konštatovanie platnosti záložnej zmluvy v inom konaní súdu prvej inštancie iniciovanom rovnakým žalujúcim (vec sp. zn. 3C/59/2014) a napokon ani ustanovenie záložnej zmluvy upravujúce východziu predajnú cenu zálohu zodpovedajúcu cene, za ktorú ju žalujúce predalo spoločnosti INKA a umožňujúce znižovanie ceny pri neúspechu predaja nebolo možné považovať za neplatné, ak obdobnú úpravu (odhladnuc tu od nepremietnutia - explicitne - zodpovedajúcej požiadavky žalujúceho do žiadneho z parciálnych petitov žaloby) obsahujú tiež Exekučný poriadok a zákon o dobrovoľných dražbách, osobe v postavení záložného veriteľa by aj pri neplatnosti namietaného ustanovenia záložnej zmluvy patrilo právo domôcť sa predaja na verejnej dražbe podľa § 299 ods. 2 ObZ v znení účinnom v čase uzavretia záložnej zmluvy a žalujúce pre prípad postupu rozporného so záujmom na docielení čo najvyššieho výťažku z predaja má možnosť sa voči takému postupu brániť; dôvodil napokon súd prvej inštancie.

5. Odvolací súd rozsudkom zo 17. decembra 2018 sp. zn. 7Co/107/2018 (o. i.) na odvolanie žalujúceho podľa § 387 ods. 1 aj 2 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. o zamietnutí žaloby voči žalovaným 1/ a 3/ v časti a/ určenia, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, b/ uloženia žalovanej 1/ povinnosti zdržať sa uspokojenia pohľadávky prevodom vlastníckeho práva alebo výkonom záložného práva a zásahov do vlastníckeho práva žalujúceho k nehnuteľnostiam ich predajom na dobrovoľnej dražbe a c/ uloženia žalovanej 3/ zdržania sa uspokojenia pohľadávky výkonom záložného

práva, II. o zrušení neodkladného opatrenia a III. o trovách konania a rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. Mal za to, že odvolanie, založené primárne na namietanom nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, nie je opodstatneným. Okrem stotožnenia sa so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie, osvojení si dôvodov napadnutého rozsudku a odkazu na ne zdôraznil, že na premlčanie práva nie je postačujúcim samo uplynutie premlčacej doby (bez možnosti dlžníka uplatniť námietku premlčania), ustanovenie § 408 ods. 2 ObZ má väzbu na premlčanie vo vzťahu k exekúcii a upravuje dve rôzne situácie (podľa toho, či k právoplatnému priznaniu práva došlo skôr alebo neskôr ako 3 mesiace pred uplynutím 10-ročnej premlčacej doby) a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 250/2011 použitý aj v argumentácii žalujúceho (a riešiaci situáciu s priznaním práva skôr ako 3 mesiace pred uplynutím 10-ročnej premlčacej doby) nebol v tejto veci použiteľným (pre premlčanie zabezpečenej pohľadávky, o aký prípad tu ale nešlo, nakoľko tu došlo k vyhláseniu konkurzu na majetok spoločnosti INKA ešte pred uplynutím 10-ročnej premlčacej doby, v jej rámci došlo tiež k prihláseniu pohľadávky aj jej uznaniu a konkurzné konanie treba považovať za také, ktorého začatie bráni uplatneniu námietky premlčania). Stotožniť sa podľa odvolacieho súdu nešlo ani s námietkou nedostatku tzv. pasívnej legitimácie žalovanej 3/, opierajúcou sa o súdom prvej inštancie nevykonané dokazovanie na otázku platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, tu prakticky preto, že ak pri oznámení postúpenia (dlžníkovi) postupom je základom povinnosti plniť postupníkovi samo oznámenie a dlžník nemá právo dožadovať sa zmluvy o postúpení, tým skôr to musí platiť na osobu len zabezpečujúcu (svojim majetkom) splnenie záväzku dlžníka. Hoci bolo namieste prijať argumentáciu žalujúceho v časti neuplatniteľnosti úpravy o dobrovoľných dražbách na vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2003 (o aký šlo aj v tomto prípade), toto nemohlo prívodiť procesný úspech žalujúceho ani v časti požiadavky na uloženie žalovanej 3/ povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva ako z dôvodu uvedeného súdom prvej inštancie (pre nepostupovanie žalovanej 3/ dobrovoľnou dražbou), tak i pre vlastný záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalujúceho na požadovanom určení v tejto časti (?); dôvodil napokon tiež odvolací súd súhlasiaci aj so závermi súdu prvej inštancie týkajúcimi sa namietanej neplatnosti dojednania (v záložnej zmluve) o spôsobe vykonania záložného práva.

6. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu a to výlučne v časti zamietajúcej žalobu o určenie nezaťaženia predmetných nehnuteľností záložným právom podľa záložnej zmluvy a uloženie žalovanej 3/ povinnosti zdržať sa uspokojenia pohľadávky zo zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov výkonom záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam podalo žalujúce (ďalej tiež len „dovolateľ“) dovolanie s návrhom na zmenu rozsudku vyhovením žalobe v dotknutých výrokoch, eventuálne zrušením v dotknutej časti rozsudkov oboch nižších súdov s vrátením veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie; vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) aj b) i § 420 písm. f) CSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu (resp. oboch nižších súdov) podľa neho záviselo od vyriešenia troch právnych otázok, z ktorých tou prvou je otázka interpretácie § 100 ods. 2 OZ a v jej rámci to, či na premlčanie záložného práva je postačujúce samo uplynutie premlčacej doby alebo tu ide o zloženú právnu skutočnosť, pri ktorej musí (k plynutiu času) pristúpiť tiež dovolanie sa premlčania obligačným dlžníkom; druhou otázka správnej interpretácie § 408 ods. 1 ObZ a v jej rámci to, či absolútna 10-ročná premlčacia doba pohľadávky sa skončí aj v prípade prihlásenia pohľadávky v konkurznom konaní pred jej uplynutím alebo takéto prihlásenie spôsobí, že premlčacia doba prestáva plynúť a napokon i treťou otázkou správnej interpretácie § 408 ods. 1 ObZ, v tomto prípade však čo do povahy v ustanovení uvedeného zákazu uplatnenia námietky premlčania v konaní začatom pred uplynutím 10-ročnej premlčacej doby a síce, či sa vzťahuje len na obligačného dlžníka alebo aj na záložcu odlišného od záložného dlžníka. Všetky tri takéto otázky podľa názoru dovolateľa nižšie súdy (najmä odvolací) vyriešili nesprávne (keď podľa žalujúceho je u každej správnu prvá zo zhora ponúknutých možností) a druhú navyše aj za cenu odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, reprezentovanej rozsudkom najvyššieho súdu z 25. apríla 2012 sp. zn. 1Cdo/71/2010 (ktorým bol ustálený absolútny charakter premlčacej doby s nemožnosťou jej predĺženia žiadnym spôsobom). Správnosť interpretácií dovolateľa pritom možno vyvodiť i z niektorých rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky, o odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu potom ide aj pri závere odvolacieho súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu pri tzv. zdržiavacej požiadavke (kde ide o žalobu na plnenie bez podmienky naliehavého právneho záujmu) a nižšie súdy navyše zaťažili výsledky konania pred nimi aj

vadou zmätočnosti v podobe porušenia práva na spravodlivý proces tým, že vo vzťahu k vyššie priblíženým právnym otázkam svoje rozhodnutia riadne neodôvodnili.

7. Žalovaná 1/ dovolací návrh nepodala, rovnako tak neurobila ani niekdajšia žalovaná 2/ v čase, kedy tak urobiť mohla a pôvodná žalovaná 3/ (ktorej miesto a zároveň procesné postavenie novej žalovanej 2/ po vydaní uznesenia najvyššieho súdu z 30. apríla 2023 zaujala spoločnosť uvedená aj v záhlaví tohto uznesenia) navrhla dovolanie zamietnuť, majúc za to, že toto nie je dôvodné.

8. Najvyšší súd prvý raz rozhodol rozsudkom zo 16. mája 2023 sp. zn. 3Cdo/217/2019, ktorým dovolanie zamietol, žalovanej 1/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal a žalujúcemu uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 2/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie; opravným uznesením zo 14. februára 2024 potom opravil jednu chybu v záhlaví a tri ďalšie v odôvodnení písomného vyhotovenia takéhoto rozhodnutia. Dovolanie podľa jeho názoru nebolo prípustným ani dôvodným v časti namietajúcej tzv. zmätočnosť a ani pokiaľ šlo o tvrdený odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe súdu dovolacieho. Konkrétne uviedol (o. i.):

- „Dovolateľovi síce bolo treba dať za pravdu v tom, že jeho dovolaním nastolené právne otázky sú otázkami v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neriešenými a zároveň aj otázkami, od ktorých vyriešenia celkom konkrétnym (dovolateľom ale neprijímaným) spôsobom záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nie však už v tom, že rozhodnutie najvyššieho súdu uvádzané v dovolaní a označované za výraz ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (žalujúcim inak citované len čiastočne v zrejmej snahe navodiť dojem tvrdeného rozporu riešenia ponúkaného odvolacím súdom od úvah skôr prinesených súdom najvyšším a teda aj odklonu) a dovolací súd sa nemohol stotožniť ani (až na jednu, výsledok konania však neovplyvňujúcu výnimku) s tou dovolacou námietkou, podľa ktorej rozhodnutia nižších súdov sú nepreskúmateľnými (arbitrárnymi).

- K tvrdenému zaťaženiu konania pred nižšími súdmi vytýkanou vadou zmätočnosti žiadúce je pripomenúť tie závery konštantnej a už patrične stabilizovanej judikatúry najvyššieho súdu, v zmysle ktorých na konštatovanie zmätočnosti nie je podstatné subjektívne presvedčenie dovolateľa o postihnutí konania (jeho výsledku) namietanou vadou, ale len zistenie dovolacieho súdu, že konanie (jeho výsledok) takouto vadou skutočne trpí. V prejednávanej veci ale podľa názoru dovolacieho súdu o prípad takého zistenia nešlo, keď analýzou odôvodnení rozsudkov oboch nižších súdov (chápaných v ich organickej a kompletizujúcej jednote) bolo treba dospieť k záveru o dostatočnej zrejmosti úvah na podporu rozhodnutia práve zvoleným spôsobom a aj vyjadrenia sa ku všetkým otázkam neskôr urobených predmetom dovolania (hoci nie vždy rovnako podrobne a vo vzťahu ku každej čiastkovej otázke i explicitne) a takto aj o objektívnej uspokojivosti odôvodnení rozhodnutí. Nech ani toto neplatilo celkom bezvýnimčne a najmä nešlo inak, než žalujúcemu prisvedčiť v tom, že odvolací súd si nedal prílišnú námahu pri vysvetľovaní svojho záveru o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu v časti požiadavky na zdržanie sa žalovanou 3/ výkonu záložného práva (podľa všetkého sám si vedomý, že v tomto prípade takpovediac „prestrelil“ a argumentovať sa bude ťažko), práve tu šlo o situáciu, v ktorej procesné pochybenie odvolacieho súdu nemalo takmer žiaden význam, pretože i po „odmyslení“ si takejto problematickej časti odôvodnenia jeho rozsudku tu stále boli ešte argumenty súdu prvej inštancie osvojené si odvolacím súdom (postupom podľa § 387 ods. 2 CSP), spôsobilé obhájiť pre neskoršieho dovolateľa nepriaznivý výsledok konania aj samostatne (tu rozumej argumentáciu súdu prvej inštancie, podľa ktorej pôvodná žalovaná 3/ sa uspokojenia ňou nadobudnutej pohľadávky dobrovoľnou dražbou, podľa žalujúceho aj odvolacieho súdu v tomto prípade vylúčenou, nedomáhala a iné do úvahy prichádzajúce spôsoby uspokojenia boli vecou im predchádzajúceho a s nimi súvisiaceho konštatovania, či predmetné nehnuteľnosti sú alebo naopak nie sú zaťažené nepremlčaným záložným právom, t. j. takým, u ktorého je možný aj jeho výkon a súčasne v rámci medzí na vec dopadajúcej právnej úpravy). Bez povšimnutia v tejto časti napokon nemohla ostať ani určitá protirečivosť dovolania, favorizujúceho dovolací návrh na konečné rozhodnutie dovolacieho súdu (zmenou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu), hoci zistenie výskytu dovolaním vytknutej tzv. zmätočnostnej vady by z povahy veci iné než kasačné rozhodnutie vylučovalo.

- V situácii, v ktorej najvyšší súd skôr (v rozsudku sp. zn. 1Cdo/71/2010) zaujal stanovisko nielen k povahe premlčacej doby uvedenej v ustanovení § 408 ods. 1 ObZ, ale tiež k správnosti záveru odvolacieho súdu o nutnosti aplikácie § 100 ods. 2 OZ aj na premlčanie záložného práva v obchodných záväzkových vzťahoch, potom pre správne uchopenie problému akcentovaného dovolaním v tentoraz prejednávanej veci (t.j. predovšetkým vzájomného pomeru oboch ustanovení) bolo nevyhnutné dôsledné riadenie sa znením ustanovení § 408 ods. 1 ObZ, § 100 ods. 2 OZ a § 20 ods. 7 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní.

- Podľa § 408 ods. 1 vety prvej ObZ bez ohľadu na iné ustanovenia tohto zákona sa skončí premlčacia doba najneskôr po uplynutí 10 rokov odo dňa, keď začala po prvý raz plynúť.

- Podľa § 100 ods. 2 vety prvej a tretej OZ premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

- Podľa § 20 ods. 7 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (účinného v čase vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti INKA aj prihlasovania pohľadávky neskôr nadobúdanej najprv žalovanou 1/ a neskôr žalovanou 2/ - tu rozumej tou dnešnou) prihláška pohľadávky má pre plynutie premlčacej lehoty a zánik práva rovnaké účinky ako uplatnenie práva na súde.

- Korektným výkladom ustanovenia § 408 ods. 1 ObZ treba podľa názoru dovolacieho súdu mimo akúkoľvek pochybnosť dospieť k záveru, že toto síce ustanovuje maximálnu dĺžku premlčacej doby v obchodných záväzkových vzťahoch a obmedzenie jej trvania uplynutím desiatich rokov odo dňa, keď začala (premlčacia doba) plynúť po prvý raz, takáto úprava však platí len bez ohľadu na iné ustanovenia zákona, ktorého je súčasťou, t. j. Obchodného zákonníka. Z práve uvedeného treba i za použitia argumentu právnej logiky „a contrario“ (opakom) následne dovodiť, že takéto obmedzenie neplatí (nemôže platiť) na úpravu premlčania (vrátane premlčacích dôb a následkov spojených s uplatnením práva) v prípadoch tých práv, ktoré Obchodný zákonník neupravuje či už vôbec alebo tak nečiní komplexne. Práve o legislatívny posun od len parciálnej úpravy niektorých otázok v Obchodnom zákonníku k vymiznutiu takejto úpravy zo zákona, o ktorom je reč, úplne, ide aj u úpravy záložného práva (ktorá už od nadobudnutia účinnosti Obchodného zákonníka aj súvisiacej veľkej novelizácie OZ, teda od 1. januára 1992 bola ťažiskovo a to vrátane premlčania upravená v OZ - v tejto súvislosti porovnaj zákon č. 509/1991 Zb., čl. III body 3 a 4 v spojení s čl. IX zákona č. 58/1996 Z. z. a čl. III bod 3 v spojení s čl. VI zákona č. 526/2002 Z. z., ako aj oddiel 1 dielu VI prvej hlavy tretej časti ObZ pred jeho dotknutím oboma práve spomínanými novelizáciami).

- Podobne paralelná úprava dopadov uplatnenia práva na súde na beh premlčacích dôb v OZ aj ObZ a uzákonenie rovnakých účinkov (ako pri uplatnení práva na súde) aj pre prihlášky pohľadávok v konkurze (v zákone o konkurze a vyrovnaní) môže spôsobiť len to, že obmedzenie podľa § 408 ods. 1 ObZ môže vyradiť z uplatnenia ustanovenie § 402 ObZ, naopak sa toto ale nemôže stať aj u § 20 ods. 7 zákona o konkurze a vyrovnaní v spojení s § 112 OZ (keďže obe takéto ustanovenia sú súčasťou iných zákonov než Obchodného zákonníka, na ktorý jediný môže dopadať zákonodarcom zvolené slovné spojenie „iné ustanovenia tohto zákona“).

- Druhú otázku dovolateľa z prejednávanej veci preto treba chápať nielen v jej doslovne položenom znení, kedy by na stret riešenia ponúkaného nižšími súdmi s riešením v minulosti poskytnutým najvyšším súdom usúdiť šlo, ale (pokiaľ táto otázka nemá byť len akademickou a preto z dovolacieho prieskumu vylúčenou) i širšie ako požiadavku na odpoveď na otázku, či obmedzenie trvania premlčacej doby v obchodných záväzkových vzťahoch jej maximálnou dĺžkou desiatich rokov odo dňa, keď takáto doba začala plynúť po prvý raz, platí aj na premlčanie práv v Obchodnom zákonníku neupravených. Správnou, korektnou a aj požiadavke právnej istoty zodpovedajúcou odpoveďou na takúto otázku potom podľa názoru dovolacieho súdu je, že obmedzenie dĺžky premlčacej doby jej maximálnou dĺžkou podľa § 408 ods. 1 ObZ bez ohľadu na iné ustanovenia tohto zákona sa neuplatní u tých práv, u ktorých podmienky premlčania upravuje iný zákon (akým právom je aj záložné právo upravené v OZ). Pre fakticky zhodnú úpravu účinkov uplatnenia práva na beh premlčacej doby podľa ObZ aj OZ pritom u

záložného práva s akcesorickou povahou namieste je hovoriť skôr než o spočívaní či prerušení behu premľacej doby (uplatniteľnom v prípade zabezpečenej obligačnej pohľadávky a majúcom základ v ustanovení § 402 a nasl. ObZ) o nemožnosti jej uplynutia pred uplynutím premľacej doby zabezpečenej pohľadávky; časť tejto otázky explicitne sformulovanú dovolaním potom zodpovedať ako významový opak výkladu preferovaného dovolateľom a to tak, že prihlásenie pohľadávky zabezpečenej záložným právom v konkurze pred uplynutím premľacej doby pohľadávky má za následok nemožnosť premľania výkonu záložného práva.

- V prípade prvej otázky potom súhlasiť treba s nižšími súdmi v tom, že napriek nedostatku výslovnej úpravy v zákone treba nástup účinkov premľania (so všetkými z toho plynúcimi dôsledkami) považovať za tzv. zloženú právnu skutočnosť, pri ktorej k premľaniu práva síce dochádza už márnym uplynutím v zákone ustanovenej premľacej doby, k oslabeniu práva na úroveň tzv. naturálnej obligácie v podobe nemožnosti jeho priznania alebo poskytnutia mu inej ochrany súdom však dôjde až po uplatnení príslušnej námietky tým, koho Občiansky zákonník zjavne užšie označuje pojmom „dlžník“ (§ 100 ods. 1 OZ) a Obchodný zákonník naopak evidentne širšie a teda s poskytnutím možnosti „vtiahnutia“ do rámca pojmu aj záložcu odlišného od záložného dlžníka pojmom „povinná osoba“ (§ 388 ods. 1 ObZ).

- To, že z oboch v predchádzajúcich odsekoch zmienených otázok u jednej (pri chronológii z dovolania tej prvej) bolo možné súhlasiť s dovolateľom, u druhej však naopak nie, mohlo mať len ten procesný následok (význam), že námietku premľania vznesenú vo vzťahu kvalifikovateľnom za obchodnoprávny osobou s postavením záložcu odchylného od obligačného dlžníka nejde odmietnuť (a vyhnúť sa tak jej posúdeniu vecne) pre neexistenciu oprávnenia na jej uplatnenie, v prípade neuplynutia premľacej doby záložného práva ale takejto námietke nepôjde priznať úspech.

- Za opísaného stavu vecí tretia dovolaním položená otázka (tá, či zákaz uplatnenia námietky premľania v konaní začatom pred uplynutím 10-ročnej premľacej doby sa vzťahuje len na obligačného dlžníka alebo aj záložcu odlišného od obligačného dlžníka) mala povahu otázky len akademickej bez spôsobilosti ovplyvniť spôsob rozhodnutia v prejednávanej veci, nakoľko v intenciách tohto prípadu jediným konaním, na ktoré by sa mohol vzťahovať zákaz tvoriaci predmet otázky, bolo konkurzné konanie z rozhodného pohľadu už prebehnuvšie v minulosti (pomerne dlhý čas pred začatím konania v prejednávanej veci) a to bez účasti žalujúceho, takže tu otázka, či by prípadne ani ono (rovnako ako obligačný dlžník) nemohlo námietku premľania uplatniť, bola len hypotetickou a bez významu pre rozhodnutie o predmete sporu v tejto konkrétnej veci.“

9. V konaní o ústavnej sťažnosti žalujúceho však ústavný súd nálezom z 22. augusta 2024 č. k. III. ÚS 652/2023-42 (ďalej tiež len „kasačný nález“) vyslovil, že takýmto rozsudkom (v spojení s opravným uznesením k nemu) boli porušené základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu a vlastníť majetok podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a práva na spravodlivé súdne konanie a ochranu majetku podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k takémuto Dohovoru (uverejnených oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), preto ho zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Reprodukujúc závery z rozsudku konštatoval stotožnenie sa dovolacieho súdu s dovolateľom pri výklade prvej dovolaním nastolenej otázky, opak v prípade druhej a bezvýznamnosť tretej (pre rozhodnutie o zamietnutí žaloby) a odmietol sťažnostné námietky týkajúce sa neakceptovania prípustnosti dovolania pre zmätočnosť, neodôvodnenia zamietnutia dovolania v časti jednej z požiadaviek majúcej súvis s inou požiadavkou, záveru najvyššieho súdu o odôvodnení právneho posúdenia veci nižšími súdmi a tiež ďalšieho jeho záveru o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t. j. pre odklon (body 15. až 18. odôvodnenia kasačného nálezu). V časti sťažnosťou taktiež namietaného právneho posúdenia veci najvyšším súdom ale uzavrel (o. i.), že tento „vyriešenie dovolacích otázok postavil na dvoch vzájomne a sčasti s podstatou veci nesúvisiacich“ (v kasačnom náleze zhrnutých) „záveroch“ a následne na margo spôsobu vyriešenia dovolaním položených otázok a najmä dotvorenia tej druhej (ústavným súdom označeným za „nepriľichavé“) vyslovil, že „ak by“ (najvyšší súd) „dospel k správnejmu záveru, že všeobecná premľacia doba zabezpečenej pohľadávky spočíva podľa § 402 ObZ, tak dôsledkom jeho

konštatovaní ... je to, že na plynutie absolútnej premlčacej doby zabezpečenej pohľadávky nemá vplyv, že si ju veriteľ prihlásil do konkurzu dlžníka“ (bod 21.), a že „okresný a krajský súd neriešili, či sa § 408 ObZ vzťahuje na práva neupravené v ObZ, keďže posudzovali uplynutie absolútnej premlčacej doby vo vzťahu k právu na zaplatenie pohľadávky zo zmluvy, ktorá sa podľa dohody zmluvných strán spravuje ObZ ..., súdy neposudzovali premlčanie záložného práva, ale premlčanie zabezpečenej pohľadávky“ a „sťažovateľ sa dožadoval aplikácie § 408 ods. 1 ObZ vo vzťahu k zabezpečenej pohľadávke, nie záložnému právu“ (bod 22.). Ďalej sú potom súčasťou tzv. kasačného nálezu ústavného súdu tiež konštatovania, že (najvyšší súd) „nerozlišoval, že ide o premlčanie dvoch práv - na zaplatenie zabezpečenej pohľadávky a uspokojenie sa zo zálohu ...“, „tým, že okresný a krajský súd dospeli k záveru, že nie je premlčaná zabezpečená pohľadávka, neriešili premlčanie práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu ...“, „preto neposudzovali, podľa ustanovení ktorého zákona sa vo veci sťažovateľa premlčuje záložné právo“, a „to by spolu s tým, či je záložné právo premlčané, posudzovali, ak by dospeli k správne právnemu záveru, že zabezpečená pohľadávka je uplynutím absolútnej premlčacej doby premlčaná, keďže premlčať neskôr“ (? , podľa všetkého záložné právo) „ako zabezpečená pohľadávka sa môže“ (bod 23.); ako aj to, že „zo súdmi zisteného skutkového stavu sa javí, že bez pohľadu na to, akým predpisom by sa premlčanie záložného práva spravovalo (či ObZ, alebo OZ), tak v čase, keď záložný veriteľ prvýkrát začal s jeho výkonom (12 rokov, odkedy tak mohol po prvýkrát urobiť), bolo premlčané ...“ (bod 24.).

10. Následne ešte predtým, než najvyšší súd pristúpil k opätovnému prejednávaniu veci, podaním z 21. októbra 2024 v znení podaní naň nadväzujúcich advokátka žalovaných navrhla zastavenie dovolacieho konania a to vo vzťahu k žalovanej 1/ pre nedostatok jej vecnej (tzv. pasívnej) legitímácie a vo vzťahu k žalovanej 2/ pre stratu jej procesnej subjektivity z dôvodu výmazu obchodnej spoločnosti z obchodného registra.

11. Najvyšší súd ako súd funkčne príslušný (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 CSP) aj naň oprávneným subjektom, teda žalujúcim, v neprospech ktorého boli vydané rozsudky oboch nižších súdov (§ 424 CSP), a to za splnenia i podmienok zastúpenia dovolateľa a spisania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 CSP v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene živnostenského zákona v znení neskorších zmien a doplnení), opätovne prejednal vec, súc pritom viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v jeho kasačnom náleze (čl. I § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení) a dospel k záveru, že dovolanie treba považovať za prípustné aj za dôvodné (a to s prihliadnutím k obsahu kasačného nálezu ústavného súdu ako pre nesprávne právne posúdenie veci, aj tentoraz len podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, tak aj pre nevyhnutnosť revidovania po kasačnom náleze tiež toho záveru z ním zrušeného rozsudku najvyššieho súdu, podľa ktorého nebola daná vada tzv. zmätočnosti podľa § 420 písm. f) rovnakého zákona pre objektívne uspokojivé odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu).

12. K pomerne jednoznačnému právnemu názoru ústavného súdu na správne posúdenie veci po právnej stránke ťažko niečo dodať a preto naň dovolací súd (aj pre nadbytočnosť opakovania už uvedeného - samozrejme s výnimkami tvorenými reprodukciami ťažiskových záverov v bode 9. zhora) odkazuje. K revízií svojho skoršieho záveru o nedostatku výskytu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP potom považuje za potrebné uviesť, že ak nemôže byť sporu o tom, že pre riadne a dostatočne komplexné právne posúdenie prejednávanej veci zvlášť so zreteľom k tým požiadavkám zo žaloby, na ktorých žalujúce zotrvalo aj dovolaním je rozhodujúcim tiež poskytnutie odpovede na otázku, či došlo k premlčaniu záložného práva. Samo premlčanie či nepremľčanie zabezpečenej pohľadávky totiž pre iniciátora sporu praktický význam nemá, ale je len vyslovením obrazného „A“ na ceste k hľadaniu obrazného „B“, ktorým je práve to, či pre premlčanie aj záložného práva toto nemožno vykonať a proti prípadnej snahe postupovať inak sa možno brániť i pred súdom a takto ochrániť nehnuteľný majetok, na ktorom reálne (navzdory možnému odchylnému obsahu listu vlastníctva) žiadna ťarcha neviazne, keď kladná odpoveď na otázku premlčania predurčuje úspech žaloby o zdržanie sa výkonu „práva“, o ktorom je reč (pre jeho „degradáciu“ na úroveň naturálnej obligácie). Práve úvaha ústavného súdu o

tom, aký mal byť správny právny záver nižších súdov (nesprávnosť právneho posúdenia vo vzťahu k „A“ zhora) totiž spôsobovala sekundárnu nesprávnosť v ich postupe v podobe nezoberania sa nimi aj premlčaním záložného práva (čiže oným „B“ zhora), hoci práve táto otázka bola pre záver o tom, či žalobe v častiach urobených i predmetom odvolacieho aj dovolacieho konania pôjde vyhovieť, rozhodujúcou (takpovediac kľúčovou alebo kardinálnou).

13. Hocako sa možnosť autonómneho posudzovania týchto otázok všeobecnými súdmi vrátane súdu najvyššieho po kasačnom náleze ústavného súdu s prihliadnutím k obsahu odôvodnenia nálezu prakticky vytratila, nič to nemení na tom, že žalujúce ako sťažovateľ z konania pred ústavným súdom opodstatnene namietalo, že na rozhodujúce právne otázky dostalo prvýkrát odpoveď až od najvyššieho súdu (pominúc tu výhradu sťažovateľa nesprávnosťou takéhoto právneho posúdenia veci, osvojenú si aj ústavným súdom). Za takejto situácie a pri nemožnosti prijatia konštrukcie, pri ktorej by mal mať dovolací súd (ako súd konajúci o mimoriadnych opravných prostriedkoch proti právoplatným rozhodnutiam nižších súdov) príležitosť vlastným konečným rozhodnutím de facto zvrátiť výsledok konania pred nižšími súdmi (ak nešlo o stret právnych názorov súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu a potrebu ich obrazného rozsúdenia, ale o prípad, v ktorom sa v tom podstatnom - podľa ústavného súdu ale nesprávne - zhodli) tak dovolaciemu súdu neostávalo iné, než podľa § 449 ods. 1 a § 450 CSP rozhodnúť spôsobom uvedeným vo výroku tohto jeho uznesenia (nakoľko tu nešlo usúdiť na nemožnosť zjednania nápravy zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 2 CSP, keďže ten môže po otvorení priestoru pre opätovnú argumentáciu skutkové zistenia a im zodpovedajúce nové komplexnejšie právne posúdenie veci súladné s právnym názorom ústavného súdu formulovať vo svojom novom rozhodnutí a aj za pomoci príslušných procesných nástrojov eliminovať jav prekvapivosti rozhodnutia ešte predtým, než sa toto prípadne stane zas predmetom dovolacieho prieskumu).

14. Záverom sa k procesnému návrhu advokátky žalovaných žiada doplniť, že vyššie opísaný postup bol namieste napriek tomu, že podania urobené v mene procesných súperov dovolateľa potom, čo sa vec v dôsledku kasačného nálezu ústavného súdu opäť ocitla na dovolacom súde, vzbudzovali dojem zániku jednej zo žalovaných bez právneho nástupcu. V tomto prípade totiž dôvody navrhovaného zastavenia dovolacieho konania ako celku, t. j. voči obom žalovaným, ktoré v takomto procesnom postavení ostali po skorších zmenách v okruhu strán sporu) boli odlišné. U žalovanej 1/ sa len zhodne so skoršou argumentáciou spochybňovala jej vecná (tzv. pasívna) legitímácia, tam ale konštantné závery ustálenej rozhodovacej praxe všetkých článkov sústavy všeobecných súdov aj teória procesného práva zhodne ustaľujú, že nedostatok, ktorý sa týka sféry hmotného práva (tvrdený a možbyť aj reálne neexistujúci právny vzťah subjektov označených v žalobe) nikdy nie je dôvodom zastavenia konania (len procesného rozhodnutia), ale tento je spôsobilý zapríčiniť zamietnutie žaloby (čiže meritórne rozhodnutie súdu o podstate sporu v neprospech jeho iniciátora). Preto návrh v tejto časti bol celkom bez nádeje na úspech. Hoci u ostatnej právnickej osoby vystupujúcej v postavení žalovanej 2/ (obchodnej spoločnosti so sídlom v Londýne) bola situácia odlišná a listinami pripojenými k podaniam advokátky zastupujúcej aj ju sa podával zánik jej výmazom z príslušného obchodného registra, na záver o neexistencii žiadneho jej právneho nástupcu ako podklad požadovaného rozhodnutia podľa § 64 vety druhej CSP v spojení s § 438 ods. 1 rovnakého zákona to však dovolací súd nepovažoval za postačujúce. Zastavenie konania pre neexistenciu právneho nástupcu strany zaniknutej pred právoplatným skončením konania je totiž len výnimkou z pravidla, podľa ktorého súd v konaní po strate procesnej subjektivity strany pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom (§ 64 veta prvá CSP), a ktoré je vyjadrením záujmu zákonodarcu na poskytnutí spravodlivosti aj v prípade zmien v okruhu strán sporu, dokončenie konania vecným rozhodnutím komplikujúcich. Pretože v prípadoch zániku právnických osôb slovenské právo pracuje s konceptom ich zrušenia (pred samotným zánikom) bez likvidácie alebo s likvidáciou a niet žiadneho rozumného dôvodu sa domnievať, žeby to inak malo byť podľa práva sídla ostatnej známej žalovanej 2/, prakticky za vylúčenú treba považovať možnosť, žeby právo, o ktoré sa vedie spor, resp. povinnosť jemu zodpovedajúcu (ak ide o žalovanú stranu sporu) buď až v súvislosti so zánikom právnickej osoby alebo už predtým nenadobudla žiadna iná osoba (či už ako univerzálny alebo singulárny sukcesor). Kto by takouto osobou mal byť v prejednávanej veci, však z doterajších podkladov v spise nevyplývalo a práve preto sa dovolací súd pri koncipovaní úvodnej časti (záhlavia) tohto svojho uznesenia obmedzil na všeobecné druhové označenie „právny nástupca“ (reagujúc takto aj na nesporný zánik ostatnej žalovanej

2/ spojený so stratou jej procesnej subjektivity, avšak bez požadovanej „koncovky“ v podobe skončenia konania proti takejto osobe bez ďalšieho).

15. Povinnosťou odvolacieho súdu tak bude opätovne rozhodnúť v súlade s právnym názorom ústavného súdu obsiahnutým v jeho kasačnom náleze a svoje rozhodnutie (z povahy vecí iné než to zrušované) i riadne odôvodniť.

16. O trovách dovolacieho konania dovolací súd nerozhodoval, pretože o nich patrí rozhodnúť (v novom rozhodnutí) odvolaciemu súdu (§ 453 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.